

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ**

ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΓΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΣΤΟΥΣ ΠΙΝΑΚΕΣ ΔΙΟΡΙΣΙΜΩΝ

Γνωστικό Αντικείμενο: ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ – ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ημερομηνία Εξέτασης: 5/11/2017

ΛΥΣΕΙΣ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ

Ερώτηση 1

Κατά τη διάρκεια ενός μαθήματος Γεωγραφίας στην Ε΄ τάξη, ο εκπαιδευτικός διαπιστώνει ότι τα περισσότερα παιδιά δεν κατέχουν τις προαπαιτούμενες γνώσεις και δεξιότητες.

Ποια από τις πιο κάτω ενέργειες είναι η πιο κατάλληλη στην περίπτωση αυτή;

Ο εκπαιδευτικός να:

- α. αναφέρει με συντομία τις γνώσεις και να παρουσιάσει τις δεξιότητες που δεν κατέχουν τα παιδιά.
- β. προχωρήσει το μάθημά του και να βοηθήσει αυτούς που δυσκολεύονται.
- γ. αφιερώσει χρόνο για επαναδιδασκαλία των προαπαιτούμενων γνώσεων και δεξιοτήτων.
- δ. εντάξει στο μάθημα και άλλες δραστηριότητες εξάσκησης στις προαπαιτούμενες γνώσεις και δεξιότητες για όλα τα παιδιά.

Σημειώστε στο Τετράδιο Απαντήσεων το γράμμα που αντιστοιχεί στην ορθή απάντηση. Υπάρχει μόνο μία ορθή απάντηση. (Μονάδες 5)

Η ορθή απάντηση στην ερώτηση 1 είναι η επιλογή γ.

Ερώτηση 2

Μελετήστε το σενάριο και απαντήστε στην ερώτηση που ακολουθεί.

Η κ. Αντωνίου είναι μία εκπαιδευτικός που προσπαθεί συνεχώς να βελτιώνει την ποιότητα της διδασκαλίας της. Στην αρχή της σχολικής χρονιάς αποφάσισε να εντάξει μια δραστηριότητα αυτοαξιολόγησης του μαθητή στο τέλος κάθε ενότητας. Οι πρώτες δύο προσπάθειες δεν την άφησαν ικανοποιημένη, αφού τα περισσότερα παιδιά δεν μπορούσαν να αξιολογήσουν σωστά την εργασία τους. Η κ. Αντωνίου προβληματίζεται για το πώς πρέπει να συνεχίσει.

Ποια πρέπει να είναι η αμέσως επόμενη ενέργεια που πρέπει να κάνει η κ. Αντωνίου;

Αναμένεται να:

- α. δώσει περισσότερες ευκαιρίες στα παιδιά να αξιολογήσουν τις δικές τους εργασίες με βάση συγκεκριμένα κριτήρια, για να εξασκηθούν.
- β. εμπλέξει τα παιδιά σε δραστηριότητες που τους ζητούν να αξιολογήσουν δειγματικές απαντήσεις, όχι δικές τους, με βάση συγκεκριμένα κριτήρια.
- γ. αποσύρει τις δραστηριότητες αυτοαξιολόγησης και να τις επανεντάξει αργότερα, όταν τα παιδιά θα είναι πιο ώριμα.
- δ. εμπλέξει τα παιδιά σε δραστηριότητες αυτοδιόρθωσης των εργασιών τους με βάση δοσμένες απαντήσεις.

Σημειώστε στο Τετράδιο Απαντήσεων το γράμμα που αντιστοιχεί στην ορθή απάντηση. Υπάρχει μόνο μία ορθή απάντηση. (Μονάδες 5)

Η ορθή απάντηση στην ερώτηση 2 είναι η επιλογή β.

Για τις ακόλουθες ερωτήσεις: Αφαιρείται 20% από το σύνολο των μονάδων που αναλογούν στην ερώτηση, σε περίπτωση που η απάντηση υπερβαίνει κατά 20% το όριο των λέξεων.

Ερώτηση 3

Μελετήστε το σενάριο και απαντήστε στην ερώτηση που ακολουθεί.

Η κ. Λουκά είναι υπεύθυνη εκπαιδευτικός σε μία Α΄ τάξη. Σήμερα δίδαξε καινούριο γράμμα του αλφαβήτου. Στις ασκήσεις εμπέδωσης με στόχο τον εντοπισμό του νέου γράμματος, δίνει στα παιδιά σελίδες από περιοδικά. Τους ζητά να βρουν λέξεις που ξεκινούν από το συγκεκριμένο γράμμα, να τις κόψουν και στη συνέχεια να τις κολλήσουν στο τετράδιό τους. Η δραστηριότητα αυτή διαρκεί πολύ περισσότερο χρόνο από ό,τι αρχικά υπολόγιζε η εκπαιδευτικός, επειδή τα παιδιά αφιερώνουν πολύ χρόνο στο κόψιμο. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να μην μείνει χρόνος για τις υπόλοιπες ασκήσεις εμπέδωσης που προγραμμάτισε για τον ίδιο στόχο. Αν και αρχικά προβληματίζεται για αυτό, τελικά αποφασίζει να χρησιμοποιήσει ξανά την ίδια δραστηριότητα επειδή άρεσε πολύ στα παιδιά.

Στο Τετράδιο Απαντήσεων σημειώστε κατά πόσο συμφωνείτε ή διαφωνείτε με την απόφαση της κ. Λουκά. Δικαιολογήστε την απάντησή σας. Η συνολική απάντηση δεν πρέπει να υπερβαίνει τις 75 λέξεις. (Μονάδες 8)

Δίνονται 3 μονάδες για τη διαφωνία με την απόφαση της κ. Λουκά.

Δίνονται 5 μονάδες για τη σωστή δικαιολόγηση με τουλάχιστον ένα σημείο που περιλαμβάνεται στις πιθανές απαντήσεις. Σε περίπτωση που υπάρχουν αναφορές που αποδίδουν το ίδιο νόημα με διαφορετικές λέξεις/φράσεις, τότε η απάντηση θεωρείται ως ορθή.

Οι υποψήφιοι αναμένεται να **διαφωνήσουν** με την απόφαση της κ. Λουκά.

Μέσα από το σενάριο φαίνεται ότι η λήψη της απόφασης της εκπαιδευτικού να χρησιμοποιήσει ξανά την ίδια δραστηριότητα δεν ικανοποιούσε σημαντικές παραμέτρους της αποτελεσματικής διδασκαλίας, όπως η σωστή διαχείριση του χρόνου, η εστιασμένη στον στόχο ενεργός εμπλοκή των παιδιών και η αξιολόγηση της ποιότητας των δραστηριοτήτων.

Πιθανές απαντήσεις:

1. Ανάλωση του μεγαλύτερου μέρους του χρόνου της δραστηριότητας σε ενέργειες που δεν εξυπηρετούσαν τον συγκεκριμένο στόχο (π.χ. κόψιμο, κόλλημα).
2. Ο χρόνος που απαιτούσε η δραστηριότητα δεν επέτρεπε την εφαρμογή και άλλων επιπλέον ασκήσεων εμπέδωσης που εξυπηρετούσαν τον ίδιο στόχο.

3. Η εκπαιδευτικός αξιολόγησε την καταλληλότητα της δραστηριότητας με βάση το κριτήριο του ενθουσιασμού των παιδιών, αγνοώντας άλλα, βασικά κριτήρια που πρέπει να χαρακτηρίζουν μια δραστηριότητα, ώστε αυτή να θεωρείται ποιοτική και αποτελεσματική (π.χ. διαχείριση του χρόνου, εστιασμένη στον στόχο ενεργός εμπλοκή των παιδιών).

Ερώτηση 4

Μελετήστε το σενάριο και απαντήστε στην ερώτηση που ακολουθεί.

Η κ. Παπαδοπούλου διδάσκει σε μια ΣΤ΄ τάξη δημοτικού. Τα παιδιά εργάζονται ατομικά σε ένα φύλλο εργασίας.

κ. Παπαδοπούλου: Να ξεκινήσουμε να λέμε τις απαντήσεις. Ποιος μπορεί να μας πει την απάντηση στην πρώτη δραστηριότητα; (Από τα 20 παιδιά σηκώνουν χέρι 3). Είναι πολύ σημαντικό να ακούσουμε όλες τις απαντήσεις και να διορθώσουμε τα λάθη μας.

Ακόμα 5 παιδιά σηκώνουν χέρι. Η εκπαιδευτικός δίνει τον λόγο στη Μαρία, που δίνει λάθος απάντηση.

κ. Παπαδοπούλου: Ωραία. Μαρία, πες μας πώς σκέφτηκες.

(Η Μαρία ξεκινά να απαντά. Η κ. Παπαδοπούλου κάνει διευκρινιστικές ερωτήσεις, μέχρι η Μαρία να αντιληφθεί την παρανόηση που είχε).

κ. Παπαδοπούλου: Μπράβο, Μαρία που κατάφερες να διορθώσεις το λάθος σου. Θα σας πω τώρα μια άλλη απάντηση που εντόπισα, καθώς περιφερόμουν ανάμεσά σας, και θα ήθελα να συζητήσουμε τους λόγους για τους οποίους είναι και αυτή λανθασμένη.

Λέει την απάντηση και κάποια παιδιά εντοπίζουν την παρανόηση. Δύο άλλα παιδιά πετάγονται, λέγοντας ότι και αυτά είχαν δώσει την ίδια απάντηση, γιατί δεν κατάλαβαν καλά ένα σημείο. Ταυτόχρονα, κάποια παιδιά μιλούν μεταξύ τους, αντί να παρακολουθούν τη συζήτηση.

κ. Παπαδοπούλου: Παιδιά, στη διόρθωση πρέπει να προσέχουμε όλοι. Αν μιλάμε μεταξύ μας θα χάσουμε την ευκαιρία να μάθουμε από τα λάθη των άλλων.

Στο Τετράδιο Απαντήσεων σημειώστε τρεις (3) ενέργειες της εκπαιδευτικού που συμβάλλουν στην καθιέρωση θετικού μαθησιακού κλίματος στην τάξη της. Η απάντηση δεν πρέπει να υπερβαίνει τις 75 λέξεις. (Μονάδες 9)

Δίνονται 3 μονάδες για κάθε ενέργεια που περιλαμβάνεται στις πιθανές απαντήσεις. Σε περίπτωση που υπάρχουν αναφορές που αποδίδουν το ίδιο νόημα με διαφορετικές λέξεις / φράσεις, τότε η απάντηση θεωρείται ως ορθή.

Μέσα από το σενάριο φαίνεται ότι η εκπαιδευτικός, με τη διδακτική της προσέγγιση, προσπαθεί να δημιουργήσει στην τάξη ένα μαθησιακό κλίμα το οποίο να επιτρέπει την ανάπτυξη θετικών αλληλεπιδράσεων ανάμεσα στην ίδια και τα παιδιά, αλλά και μεταξύ των παιδιών.

Πιθανές απαντήσεις:

- Εφαρμόζει τεχνικές χαλαρής διοίκησης στην τάξη. Αφήνει τα παιδιά να εκφράζουν ελεύθερα την άποψή τους, χωρίς να πάρουν άδεια, όποτε κρίνει ότι αυτό δεν επηρεάζει την εύρυθμη λειτουργία της τάξης.
- Ενθαρρύνει τα παιδιά να συμμετέχουν ακόμα και αν υπάρχει η πιθανότητα η απάντησή τους να μην είναι σωστή.
- Η εκπαιδευτικός αντιμετωπίζει τα λάθη ως πηγές μάθησης και ενθαρρύνει τα παιδιά να τα δουν ως τέτοια (αποποινικοποίηση του λάθους).
- Αξιοποιεί τα λάθη των παιδιών για να εντοπίσει παρανοήσεις και τα βοηθά με διευκρινιστικές ερωτήσεις να τις διορθώσουν.
- Επαινεί περιφραστικά τα παιδιά προσπαθώντας να τους δημιουργήσει κίνητρα μάθησης.
- Αποφεύγει να παρουσιάσει ονομαστικά τα λάθη των παιδιών ώστε να μην τα προσβάλει (σέβεται τα συναισθήματα ντροπής που μπορεί κάποια να έχουν).
- Επαναφέρει την τάξη υπενθυμίζοντας τους κανόνες πειθαρχίας και τη χρησιμότητά τους.

Ερώτηση 5

Μελετήστε το σενάριο και απαντήστε στην ερώτηση που ακολουθεί.

Η εκπαιδευτικός δίνει οδηγίες, για να εργαστούν τα παιδιά σε ένα μάθημα Ιστορίας στη Δ΄ τάξη:

«Σήμερα, θα εργαστούμε στις ομάδες μας. Μπροστά σας υπάρχουν εικόνες και κείμενα. Οι ομάδες που έχουν ζυγό αριθμό θα τα χρησιμοποιήσουν, για να εντοπίσουν τις αιτίες του Πελοποννησιακού Πολέμου, ενώ οι υπόλοιπες ομάδες, για να εντοπίσουν τα αποτελέσματα. Θα σημειώσετε τις αιτίες και τα αποτελέσματα αντίστοιχα στο φύλλο εργασίας, που έχετε μπροστά σας. Στη συνέχεια, ένα μέλος από κάθε ομάδα θα έρθει στην έδρα, για να πάρει ένα χαρτόνι και μαρκαδόρους. Στο χαρτόνι η κάθε ομάδα θα παρουσιάσει τα αποτελέσματα της εργασίας της».

Τα παιδιά ξεκινούν να εργάζονται. Κάποια σηκώνονται αμέσως και πάνε στην έδρα να πάρουν υλικά. Η εκπαιδευτικός τούς λέει ότι πρέπει να ολοκληρώσουν την εργασία τους και μετά να πάρουν υλικά. Μια ομάδα βρίσκει αιτίες αντί αποτελέσματα και μια άλλη βρίσκει και αιτίες και αποτελέσματα. Στη συνέχεια, ακόμα μια ομάδα στέλνει μέλος της στην έδρα, για να πάρει χαρτόνι, πριν να ολοκληρώσει τη δραστηριότητα. Η εκπαιδευτικός, αντιλαμβανόμενη τη σύγχυση, αναγκάζεται να διακόψει την εργασία των παιδιών.

Σημειώστε στο Τετράδιο Απαντήσεων δύο (2) ενέργειες που θα μπορούσε να κάνει η εκπαιδευτικός, ώστε να είχε αποφευχθεί η σύγχυση στο μάθημα. Η συνολική απάντηση δεν πρέπει να υπερβαίνει τις 75 λέξεις. (Μονάδες 8)

Δίνονται 4 μονάδες για κάθε ενέργεια που περιλαμβάνεται στις πιθανές απαντήσεις. Σε περίπτωση που υπάρχουν αναφορές που αποδίδουν το ίδιο νόημα με διαφορετικές λέξεις / φράσεις, τότε η απάντηση θεωρείται ως ορθή.

Μέσα από το σενάριο φαίνεται ότι η εκπαιδευτικός δεν κατάφερε να εφαρμόσει αποτελεσματικά τη συνεργατική μέθοδο για την εκτέλεση των συγκεκριμένων δραστηριοτήτων αφού δεν ακολούθησε τα ενδεδειγμένα βήματα για την αποτελεσματική παροχή οδηγιών. Ειδικότερα, η εκπαιδευτικός έδωσε στα παιδιά όλες τις οδηγίες εξαρχής και χρησιμοποίησε μόνο έναν τρόπο για να το επιτύχει αυτό με αποτέλεσμα τα παιδιά να μπερδευτούν και η δραστηριότητα να μην εκτελεστεί σωστά.

Πιθανές απαντήσεις:

- Οι οδηγίες για εργασία να δοθούν σταδιακά κατά την πορεία της εργασίας των παιδιών και ανάλογα με το στάδιο της κάθε εργασίας.
- Οι οδηγίες να δοθούν σε κάθε κατηγορία ομάδας (ζυγοί- μονοί αριθμοί) ξεχωριστά, ώστε να είναι σαφείς και διακριτές.
- Οι οδηγίες να δοθούν και γραπτώς με συντομία και σαφήνεια, ώστε τα παιδιά να έχουν επιπρόσθετη βοήθεια σε περίπτωση που συγχυστούν ή δεν κατανοήσουν τι πρέπει να κάνουν.
- Η εκπαιδευτικός να γράψει τις οδηγίες στον πίνακα/ να τις προβάλλει στον βιντεοπροβολέα αναφέροντας συγκεκριμένα βήματα που θα πρέπει να ακολουθήσουν τα παιδιά.
- Η εκπαιδευτικός να επαναλάβει με σαφήνεια την οδηγία που φαίνεται ότι τα παιδιά δεν έχουν κατανοήσει.
- Η εκπαιδευτικός να ζητήσει από τα παιδιά να της πουν απορίες που έχουν σχετικά με τις οδηγίες.
- Η εκπαιδευτικός να ζητήσει από κάποια παιδιά να επαναλάβουν τις οδηγίες
- Η εκπαιδευτικός να ελέγξει αν κατάλαβαν τις οδηγίες πριν ξεκινήσουν την εργασία.
- Η εκπαιδευτικός να δείξει στα παιδιά δείγμα της εργασίας που αναμένεται να ετοιμάσουν.
- Η εκπαιδευτικός να εξηγήσει τις έννοιες «μονοί», «ζυγοί», «αιτίες», «αποτελέσματα».
- Η εκπαιδευτικός να χρησιμοποιήσει άλλο τρόπο διαχωρισμού των ομάδων ο οποίος να είναι πιο σαφής και ξεκάθαρος.
- Η εκπαιδευτικός να γυρίζει στις ομάδες για εντοπισμό παρανοήσεων.
- Η εκπαιδευτικός να δώσει ξεχωριστό φύλλο εργασίας για κάθε ομάδα.
- Η εκπαιδευτικός να ορίσει ρόλους σε κάθε μέλος της ομάδας ή και να ορίσει ρουτίνες εργασίας από πριν.

- Η εκπαιδευτικός να δίνει η ίδια τα απαραίτητα υλικά στις ομάδες όταν θα τα χρειαστούν, ώστε να αποφεύγεται η φασαρία και σύγχυση.
- Η εκπαιδευτικός να βάλει τα υλικά από την αρχή σε κάθε ομάδα.
- Η εκπαιδευτικός να έλεγε από την αρχή ότι κανένα παιδί δε θα σηκωνόταν από τη θέση του προτού η ίδια διαπιστώσει ότι η εργασία έχει ολοκληρωθεί.